

Хлобистов Є.В.

доктор економічних наук/доктор хабілітований з економіки, професор, Національний університет «Києво-Могилянська академія»/Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna (Польща), ievgen.khlobystov@ukr.net

Слезак М.

магістр економіки, Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna (Польща), msleziak@wseh.pl

СТАЛИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНУ В СИСТЕМІ ІННОВАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ ВИЩИМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

Анотація. Розглядається сталий розвиток регіону крізь систему управління університетською освітою. В основі управління університетською освітою – надання інноваційних послуг, які включають в себе освіту, науку, виробництво, соціальні комунікації, інтеграцію знань на навичок в світовий освітній простір. Обґрунтовується теза о провідному впливі ефективного управління університетами на формування сталого розвитку регіону за умов інтеграції України до європейського освітнього та наукового простору й формування інтегрованого ринку робочої сили між Україною та Польщею.

Ключові слова: освіта, регіон, сталий розвиток, інновація, інтеграція, ринок, робоча сила, наукові послуги.

Критерії сталого розвитку можуть застосовуватись до будь-якої функції, однак, ми акцентуємо увагу на управлінні науковою сферою і управлінні процесами надання освітніх послуг. Стале управління науковою сферою в університеті передбачає наступні складові: стимулювання до наукової роботи студентів, викладачів, співробітників, що не зайняті на постійній основі у викладацькій діяльності; стратегування наукової роботи та наукової діяльності, відповідно до факторів та критеріїв розвитку університету, тобто, формування системи стратегічного управління науковими дослідженнями; пошук внутрішніх та зовнішніх джерел фінансування науковими дослідженнями, посилення науково-педагогічної співпраці. Стале управління наданням освітніх послуг складається з наступних частин (складових): управління наданням послуг відповідно до основних задач університету, надання послуг відповідно до перспективних напрямів діяльності, пошук новітніх форм та методів надання освітніх послуг (тренінги, курси, лекторії, дистанційне навчання, створення інтернет-сторінок та розповсюдження популярних знань та фахової інформації, як форми заохочення потенційних студентів та аспірантів). Інноваційне управління університетами, як закладами надання послуг з вищої освіти, являє собою (за О.О.Романовським) «державно-скеровану структурну перебудову та здійснення якісно нових трансформаційних перетворень галузі вищої освіти та науки в системі гуманітарної діяльності єдиного народногосподарського комплексу на основі дієвої активізації та стимулювання інноваційної діяльності в цій сфері. Трансформації мають здійснюватися на базі новітніх наукових досягнень і теоретико-методологічних засад, під чітким законодавчим і

виконавчим контролем державних і господарських органів, у ефективній системі організації та управління.» [1].

Трансформація понятійного апарату з питань сталого розвитку включає в себе новітні виклики і прояви сучасного трактування (усвідомлення) дійсності. Якщо більш детально, то йдеться, передусім, про застосування понять сталого розвитку до наступних факторів економічних відносин і процесів: до управління інноваційною діяльністю, управління стратегічним розвитком підприємства, управління персоналом, управління освітою, зокрема, закладами вищої освіти. Розглянемо дискурс університетського управління для економічної освіти в Україні та Польщі. Критерії та фактори управління передбачають наступні складові: управління процесами надання освітніх послуг, управління університетом як суб'єктом господарювання, управління допоміжними та специфічними функціями університету, зокрема, наукова, видавнича, проектна, виробнича діяльність тощо.

Освіта є однією з 17 цілей сталого розвитку, на які орієнтується світове співтовариство. Розвиток сучасних освітніх послуг тісно пов'язаний зі сталим розвитком територій та формування ринків інноваційних товарів та послуг. Україна витрачає на вищу освіту близько 6,8% консолідованого бюджету, що не мало і цей показник є співставним з фінансуванням вищої освіти в ЄС. Однак, питання в розмірі цих асигнувань, тобто, в абсолютному значенні. Так, українські університети не можуть запросити на роботу жодного викладача з ЄС, якщо він не має окремого, незалежного від українського університету фінансування. У той же час, наша сусідка, Польща, активно залучає до викладання іноземних фахівців. І проблема не тільки і фінансових можливостях. Інша особливість – низька бюрократизація освітнього процесу і мобільність університетів до викладачів (а не навпаки). Україна втрачає потенціал студентської молоді, а у той же час збільшується вартість навчання, яка у багатьох закладах перевищує вартість навчання в Польських університетах. Проблеми з адаптацією до освітнього процесу малокомплектних груп (вони формуються через нестачу абітурієнтів) – викладачам часто не вигідно працювати в таких групах через зниження погодинного навантаження (але ж чи є різниця в підготовці та фахової реалізації, для якої кількості студентів читати лекцію – для п'яти чи для двадцяти?).

Наведене вище набуває особливої актуальності в контексті спрощення пересування молоді між Україною та Польщею, поглиблення та уніфікації надання освітніх послуг між двома сусідніми державами.

Список використаних джерел

1. Романовський О.О. Державне управління інноваційним розвитком вищої освіти і науки. Досвід США.// Портал «УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОНКОРДІЯ» / <http://www.concordia.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/public-administration-of-innovative-development-of-sphere-of-higher-education-and-science.-the-u.s.-experience.pdf>

Khlobystov Ievgen, Slezak Michal
SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THE REGION THROUGH INNOVATION
MANAGEMENT HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Abstract. The sustainable development of a region through an university education management system is considered. At the core of university education management lies the provision of innovative services that include education, science, production, social communication, integration of knowledge on skills into the global educational space. A thesis is grounded in this paper that states that an effective university management system plays a leading part in creating the sustainable development of a region in the context of Ukraine's integration into the European educational and scientific space, as well as of the creation of an integrated workforce market for Ukraine and Poland.

Key words: education, region, sustainable development, innovation, integration, market, workforce, scientific services.

Цилибина В.М.

кандидат технических наук, заведующий сектором Института экономики НАН Беларуси, minres@economics.basnet.by

**ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОЛИТИКА БЕЛАРУСИ В СФЕРЕ
ЭФФЕКТИВНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ
ТОПЛИВНО-ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ РЕСУРСОВ**

Аннотация. Проводимая в Беларуси политика в энергетической сфере за истекшее десятилетие способствовала решению ряда энергетических проблем. Главным приоритетом энергетической политики Беларуси является повышение эффективности использования топливно-энергетических ресурсов, обеспечения устойчивого развития страны, повышения конкурентоспособности производительных сил и охраны окружающей среды.

Ключевые слова: топливно-энергетические ресурсы, энергоэффективность, Беларусь.

Базовой отраслью, дающей основу функционирования и развития всех других секторов экономики Республики Беларусь является энергетика. Государственная политика в энергетической сфере с позиции триединства: «человек – экономика – окружающая природная среда» должна основываться на принципах:

- устойчивого развития при использовании топливно-энергетических ресурсов (ТЭР);
- приоритетного, эффективного и рационального использования ТЭР;
- государственной поддержки и стимулирования использования местных, в том числе возобновляемых ТЭР;
- обеспечения экологической и энергетической безопасности;